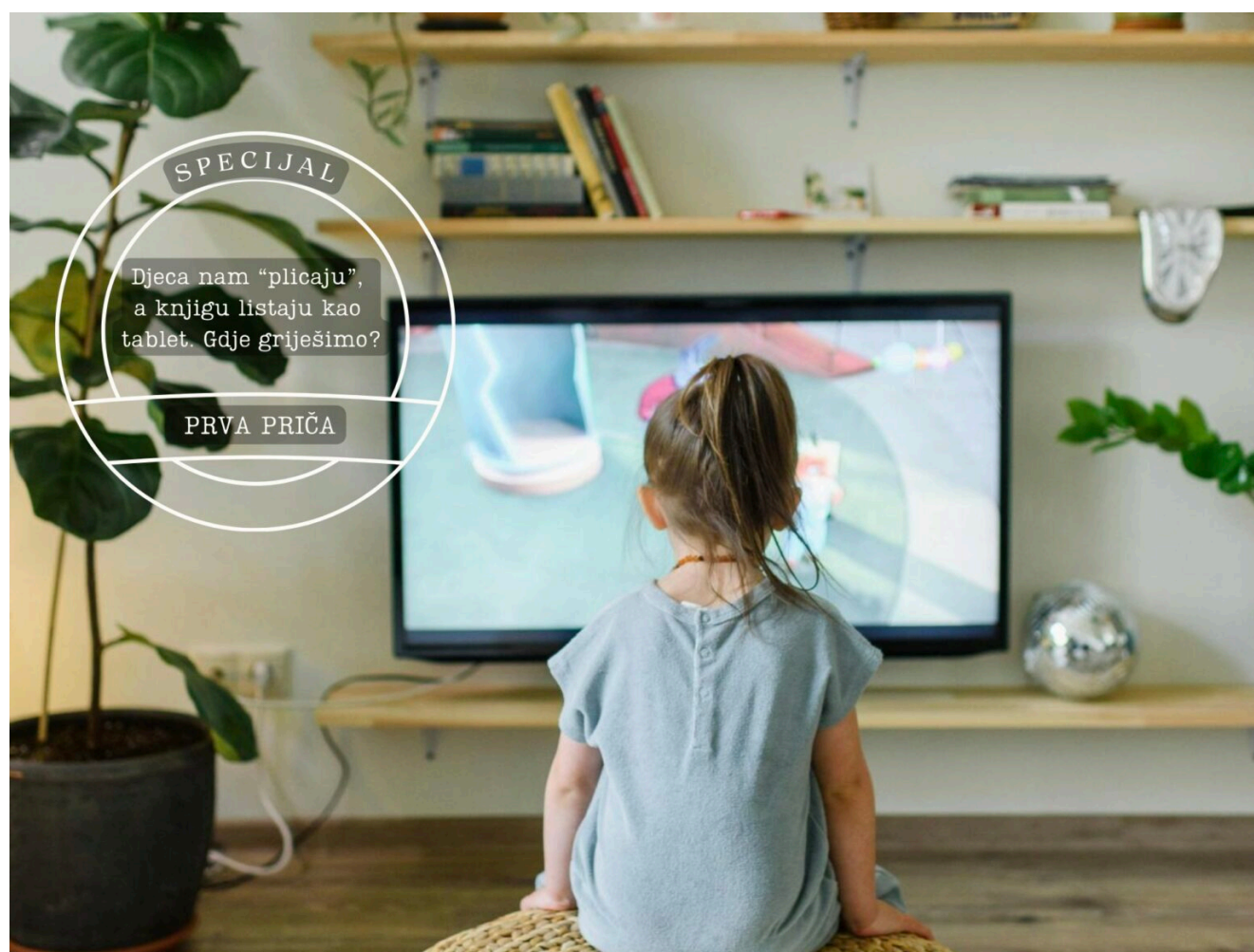

Zašto djeca godinu dana čekaju na red kod logopeda – zbog rane dijagnostike ili sati provedenih ispred ekrana?

30/07/2024, 23:02

SPECIJAL

Djeca nam "plicaju",
a knjigu listaju kao
tablet. Gdje griješimo?

PRVA PRIČA

Porazni rezultati iz hrvatskog jezika na ovogodišnjoj državnoj maturi alarm su za problem čije je ishodište potrebno tražiti na više mjesta, a srednja škola tek je posljednja adresa. Naime, uzročno-posljedičnu vezu između šokantnih 21.7 posto maturanata koji su pali na eseju iz hrvatskog jezika i dugih lista čekanja kod logopeda uglavnom predškolaraca i djece vrtičke dobi teško je ignorirati. Naime, u posljednjih deset godina zabilježen je ogroman porast predškolske djece s govorno-jezičnim poremećajima – njih čak 40 posto treba pomoć logopeda. Do prije 30 godina neki problem s jezikom i govorom imalo je tek njih 12 posto. Što se dogodilo? Uzroke i

potencijalna rješenja problema potražili smo razgovarajući s raznim stručnjacima i djelatnicima vrtića, škola i ostalih institucija i ustanova koji su svakodnevno u kontaktu s djecom vrtićke, predškolske i školske dobi.

Liste čekanja kod logopeda i do godine dana!

U Suvagu, poliklinici za rehabilitaciju slušanja i govora, kao ustanovi s najvećim autoritetom u Hrvatskoj kada je jezik i govor u pitanju liste čekanja su i do godine dana, potvrdila nam je logopedica Vlatka Utović.

– Porastom rane dijagnostike djece s komunikacijskim i jezično-govornim poremećajima raste i potreba za uključivanje u rano interventne programe i same terapijske postupke što utječe i na vrijeme čekanja. Uključivanje u terapiju ovisi i o poremećaju, za npr. oštećenje sluha ili rascjepe usnice i nepca nema liste čekanja, najviše se čeka kod jezičnih poremećaja jer su oni najučestaliji. U tom slučaju se čeka i do godine dana i to je situacija u svim zdravstvenim ustanovama, čeka se i kod privatnih logopedskih kabineta. – kazala je prof. Utović.

Foto: Poliklinika SUVAG, Vlatka Utović Horvat, prof. logoped, spec. rane intervencije u eduk. reh., voditeljica Službe za medicinsku rehabilitaciju djece predškolske dobi

Najčešći poremećaji kod predškolske djece su komunikacijske teškoće i poremećaj jezičnog razumijevanja. Profesorica Utović kaže da tempo svladavanja vještina i znanja ovisi o

individualnoj krivulji razvoja svakog pojedinog djeteta, no za očekivati je da do sedme godine usvoje sljedeće jezično-govorne vještine i znanja:

- pravilno izgovaraju sve glasove
- koriste proširene rečenice
- imaju razvijene predvještine čitanja i pisanja.

Prvašići se danas bore s izgovaranjem potpunih rečenica!

Ako dijete koje je do 1. travnja navršilo šest godina nije što se govora i jezika tiče steklo gore navedene vještine onda se često poseže za odgodom upisa u prvi razred. Ljiljana Rendulić Kolarić posljednje 34 godine radi kao školska pedagoginja u Osnovnoj školi "Milka Trnina" u Križu i tvrdi da odgode prije 20-30 godina nisu bile toliko učestale kao danas.

– Sjećam se da se u školsku godinu 90./91. u prvi razred upisivalo 106-ero djece, a imali smo samo dvije ili tri odgode (što nije ni 3 posto, op.a.). Ove godine se u prvi razred upsuje 74-ero djece, a imamo devet odgoda, a to je više od 12 posto. Ali to ne znači da ova djeca koja se upišu pričaju bez poteškoća. Vrlo često dolaze s dokumentacijom jer su već neko vrijeme u obradi u nekoj instituciji. Mi do prije desetak godina nismo imali potreba za logopedom u školi. No, zadnjih 15 godina potrebe su sve veće, pa smo morali zaposliti našu logopedicu koja danas ima 50-ero djece u tretmanu. Kada sam počela raditi djeca nisu toliko "frfljala" kao danas, ni blizu.

Photo by: Pexels

Slično iskustvo ima i Majda Krčamar Kavić, učiteljica s 30-ogodišnjim iskustvom u Osnovnoj školi Josipa Račića u Zagrebu. Uspoređujući generaciju djece s početka svoje učiteljske karijere i ove današnje ističe – razlika je velika.

– Prvi kontakt koji s njima imamo je na samom razgovoru za upis u prvi razred. Prisjećam se svojih đaka tada, danas su to odrasli ljudi od 35+ godina. Gotovo bez iznimke s tim se predškolicima moglo razgovarati. Znali su povezano i smisleno ispričati događaj iz vlastitog života ili prepričati omiljenu bajku. Danas na upisima veliki broj djece teško se prisjeti priče koju bi željeli ispričati, a i nakon odabira potpitanjima ih se mora voditi u pričanju. Vjerujem da je veliki dio predškolskog odgoja posvećen upravo govornoj komunikaciji, ali mi se u školi sve do kraja prvog razreda „borimo“ s izgovaranjem potpunih rečenica.

Što više gledaju u ekrane, to manje pričaju!

Duge liste čekanja kod logopeda možemo opravdati svakako i već spomenutom ranom dijagnostikom, a i mnogo većom svijesti roditelja o jezično-govornim poteškoćama. Ako imate 30 plus godina onda se sjećate barem jednog prijatelja iz škole koji nije mogao reći “r” ili neki drugi glas. Prije roditelji zbog toga nisu trčali kod logopeda s petogodišnjim djetetom kao danas. No, sve glasnije i sa sve manje opreza stručnjaci razloge za poraznu statistiku traže i u modernom načinu života, odgojnim stilovima i promjeni sociokulturnog stila života.

Photo by: Pexels

– Pretjerano gledanje u ekrane sve više se povezuje s rastućim brojem jezično-govornih poteškoća kod djece. Djeca koja provode puno vremena pred ekranom imaju manje prilika za interakciju s roditeljima i vršnjacima. Ove interakcije ključne su za razvoj jezičnih vještina, jer omogućuju učenje kroz razgovor, igru i svakodnevne situacije. Gledanje u ekran često podrazumijeva pasivno primanje informacija, bez aktivnog sudjelovanja u komunikaciji. Takav način učenja je dosta sporiji za dijete i dijete od njega nema toliko benefita kao od interakcije uživo s roditeljima/ braćom i sestrama/ prijateljima. Može ograničiti djetetovo istraživanje i učenje iz stvarnog svijeta, što je ključno za bogat i raznovrstan jezični razvoj. Može biti lošije za pažnju, za koncentraciju na način da ih dijete teško održava što može imati velike posljedice kasnije u školi. – kazala nam je Ema Tadić, magistrica logopedije i jedna od članica tima iz Kokolingo digitalne platforme o kojoj ćemo detaljnije govoriti u jednom od sljedećih članaka specijala o jezično-govornim poteškoćama.

Sljedeći tjedan čitajte upravo o tome kako su suvremen način života i promjena odgojnih stilova utjecali na porast ovih poteškoća.

Ovaj članak je 30.7.2024. objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.

Piše: Edita Misirić Vrkljan

#čekanja #djeca #djeca plicaju #doktori #ekrani #knjige #logopedi #pričanje
#specijal #vruća vijest

©2021 Lokalne vijesti | Developed by Nove vibracije